

Wrocław, 26 czerwca 2009 roku

WK.60/P-21/K-44/09

**Pani
Dyrektor
Domu Małego Dziecka im. Janusza
Korczaka**

**ul. Asnyka 13
58-301 Wałbrzych**

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art.1 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 ze zm.) przeprowadziła w dniach: 10, 16, 27-30 kwietnia 2009 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej Domu Małego Dziecka im. Janusza Korczaka w Wałbrzychu.

Ustalenia kontroli przedstawione zostały w protokole, którego jeden egzemplarz został przekazany pani Alicji Rogowskiej-Florczak pełniącej zastępstwo Dyrektora placówki w dniu jego podpisania. Kontrolą objęto losowo wybrane i udokumentowane operacje finansowo - gospodarcze w okresie od 1 stycznia 2007 roku do 30 września 2008 roku, w zakresie wydatków budżetowych oraz inwentaryzacji mienia jednostki.

W wyniku kontroli stwierdzono wystąpienie niżej przedstawionych nieprawidłowości i uchybień.

W zakresie spraw ogólnie - organizacyjnych

Dyrektor jednostki nie wypełniła obowiązku wynikającego z art 10 ust 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity: Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz.694 ze zm.), tj. ustalenia w formie pisemnej pełnej i aktualnej dokumentacji opisującej przyjęte przez jednostkę zasady (politykę) rachunkowości. Opracowane przepisy wewnętrzne regulujące jej gospodarkę finansową w zakresie: zasad organizacji i wykonywania kontroli wewnętrznej, obiegu dokumentów i sprawowania kontroli dowodów księgowych nie były na bieżąco aktualizowane, powołują nieaktualne przepisy prawa, ich uregulowania nie są zgodne z prowadzonymi w jednostce rozwiązaniami. Zbiory przepisów nie usystematyzowane według kolejności zmian do nich wprowadzanych.

Dyrektor nie wprowadziła też do stosowania programu komputerowego FK 2000 Firmy INFO-SPÓŁKA do obsługi finansowo-księgowej placówki (prowadzenia ksiąg rachunkowych), który użytkowany był od miesiąca czerwca 2008 r. Nie określiła wykazu zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe, opisu systemu informatycznego zawierającego wykaz programów i funkcji, w zależności od struktury oprogramowania, metod zabezpieczenia dostępu do danych, określenia wersji oprogramowania i daty rozpoczęcia eksploatacji, co było niezgodne z art. 10 ustawy o rachunkowości.

Ostatnia zmiana do dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości wprowadzona Zarządzeniem nr 1/2007 Dyrektora Domu Małego Dziecka nie spełniała wymagań określonych w przepisach art. 10 ust. 1 pkt. 3 lit. b i c ustawy o rachunkowości ponieważ nie zawierała:

- wykazu stosowanych ksiąg rachunkowych, a w przypadku ksiąg rachunkowych prowadzonych przy użyciu komputera pełnego i kompletnego wykazu zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na komputerowych nośnikach danych z określeniem ich struktury, wzajemnych powiązań oraz ich funkcji w organizacji całości ksiąg rachunkowych i w procesach przetwarzania danych,
- pełnego, aktualnego i zgodnego z faktycznym zastosowaniem opisu systemu informatycznego, zawierającego wykaz programów, procedur lub funkcji, w zależności od struktury oprogramowania, wraz z opisem algorytmów i parametrów oraz programowych zasad ochrony danych, w tym w szczególności metod zabezpieczenia dostępu do danych i systemu ich przetwarzania, a ponadto określenia wersji oprogramowania i daty rozpoczęcia jego eksploatacji.
- wskazania wzajemnych powiązań pomiędzy księgami rachunkowymi prowadzonymi przy pomocy programu komputerowego oraz ręcznie.

W zakresie księgowości i sprawozdawczości

Księgi rachunkowe Domu Małego Dziecka do 31 maja 2008 r. prowadzone były ręcznie, na urządzeniach: w dzienniku – księdze głównej (tzw. Amerykance), kartotekach finansowych, zestawieniach obrotów i sald kont. Kartoteki finansowe nie były oznaczone nazwą jednostki, nazwą konta/działalności, której dotyczą – 100% dokumentów badanego okresu. Zestawienia obrotów i sald za 2007 i 2008 rok nie były oznaczone jakiego zespołu kont dotyczą. Wpisy w zestawieniach dotyczyły wyłącznie numerów kont występujących w obrotówce, nie były oznaczone pełną nazwą konta.

Dane wynikające z zamkniętych ksiąg rachunkowych na 31 grudnia 2007 r. (BZ) nie były zgodne z danymi wykazanymi na początek roku 2008 r. (BO) a dotyczyły kont: 013, 072, 132, 800, 860. Niezgodności danych w ewidencji księgowej wystąpiły również na 30 maja 2008 r. - przeniesienie sald na podstawie zestawienia obrotów i sald (ewidencji prowadzonej ręcznie) do ewidencji komputerowej na dzień 1 czerwca 2008 r. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawione zostały w protokole kontroli str. 4-5. W trakcie kontroli, na polecenie Dyrektora placówki Główna Księgowa przystąpiła do weryfikacji i uzgadniania danych wykazanych w ewidencji księgowej.

Dowody księgowe (faktury, rachunki, polecenia księgowania), które stanowiły podstawę do ujęcia w księgach rachunkowych jednostki i zapłaty, sporządzane były niezgodnie z art. 21 i art. 22 ustawy o rachunkowości, ponieważ były nierzetelne i niekompletne. Nie były oznaczone w sposób określony w art. 21 ustawy poprzez wskazanie: stwierdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacja) wraz z podpisem osoby odpowiedzialnej za te wskazania oraz podpisem osoby której wydano lub od której przyjęto składniki aktywów (potwierdzenie odbioru zakupionego materiału/towaru).

W zakresie gospodarki pieniężnej i rozrachunków

Z rachunku bankowego jednostki realizowane były wypłaty na podstawie dowodów nie zatwierdzonych do wypłaty przez Dyrektora Domu Małego Dziecka lub osobę przez niego upoważnioną.

Przepisy wewnętrzne określające zasady gospodarki drukami ścisłego zarachowania nie odpowiadały stosowanym praktykom w zakresie gospodarki tymi drukami. Druki ścisłego zarachowania opatrzone były pieczęcią o treści „druk ścisłego zarachowania”, pomimo braku zapisu o stosowaniu takiego oznakowania.

Zapisy instrukcji nie określały zasad dotyczących ewidencji druków ścisłego zarachowania, rozliczania z pobranych druków, nie wskazują sposobu zabezpieczenia przed zniszczeniem lub kradzieżą.

Rachunki kosztów podróży (100 % próby) oraz listy płac za miesiąc grudzień 2007 r. i styczeń 2008 r. nie były zatwierdzane do wypłaty przez osoby do tego upoważnione, czym naruszono „Procedury kontroli wewnętrznej i obiegu dowodów finansowo - księgowych w Domu Małego Dziecka w Wałbrzychu” wprowadzone Zarządzeniem Nr 6/2006 z 1.08.2006 roku w sprawie wprowadzenia uaktualnionych procedur kontroli finansowej i obiegu dokumentów księgowych, zgodnie z którymi rachunki kosztów podróży i listy płac winny być zatwierdzone do wypłaty przez dyrektora jednostki i głównego księgowego.

W zakresie realizacji wydatków

Pracownikowi zatrudnionemu od 4.02.2008 r. w wymiarze $\frac{3}{4}$ etatu na stanowisku intendent - magazynier (wymienionemu w poz. 4 akt kontroli część B nr IV/1, str. 8) przyznano wynagrodzenie wg XII kategorii zaszeregowania z miesięczną stawką wynagrodzenia zasadniczego – 1.020,20 zł, mimo, że zgodnie z tabelą nr II stanowisk pracowniczych - załącznika Nr 3 „Wykaz stanowisk pracowniczych, w tym pracowników zatrudnionych na kierowniczych stanowiskach urzędniczych i stanowiskach urzędniczych, szczegółowe wymagania kwalifikacyjne, kwoty wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego, zaszeregowanie do kategorii wynagrodzenia zasadniczego i stawek dodatku funkcyjnego” do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 sierpnia 2005 roku w sprawie zasad wynagradzania pracowników samorządowych zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 146, poz. 1222 ze zm.), intendent – magazynier mógł otrzymać wynagrodzenie od V do X kategorii zaszeregowania. Natomiast zgodnie z obowiązującą w jednostce w 2007 i 2008 r. tabelą punktowych rozpiętości i miesięcznych stawek wynagrodzenia zasadniczego stanowiących załącznik nr 1 do Zarządzenia Nr 1/2006 Dyrektora Domu Małego Dziecka z 20.01.2006 r., maksymalna stawka wg X kategorii zaszeregowana w wymiarze $\frac{3}{4}$ etatu mogła wynieść 969,00 zł.(różnica - 51,20 zł/ miesiąc). Nieprawidłowość ta w okresie od 4.02.2008 r. do 30.09.2008 r. skutkowałą zawyżeniem wynagrodzenia zasadniczego łącznie w wysokości 409,60 zł.

W rozliczeniach rachunków kosztów podróży służbowych stwierdzono brak daty i podpisu osoby przedkładającej rachunek kosztów podróży (nr 1/08 z 15.04.2008 r., nr 2/08 z 15.04.2008 r.). Rachunki kosztów z tytułu ww. podróży służbowych nie zostały ponadto sprawdzone pod względem

merytorycznym, wbrew postanowieniom pkt 4 ppkt a w części Dowody Księgowe Procedur kontroli wewnętrznej i obiegu dowodów finansowo - księgowych w Domu Małego Dziecka w Wałbrzychu, który stanowi, że warunkiem zakwalifikowania dowodu do ujęcia w ewidencji księgowej jest jego kontrola pod względem merytorycznym. Brak kontroli merytorycznej i formalno - rachunkowej spowodował, że nie rozliczono zaliczki w kwocie 300,00 zł pobranej w związku z poleceniem wyjazdu służbowego nr 1/08 z 15.04.2008 roku. Jak wynika z poz. 5 raportu kasowego nr 12/08 za okres 21 - 31.04.2008 r. wypłacono pracownikowi 23,00 zł z tytułu zwrotu kosztów ww. podróży służbowej, pomimo że z przedłożonego rachunku kosztów podróży wynikał zwrot 277,00 zł.

W kartach drogowych za miesiąc grudzień 2007 r. oraz luty 2008 r. objętych kontrolą stwierdzono uchybienia polegające na braku podpisu osoby zlecającej wyjazd i stwierdzającej przyjazd, brak podpisu osoby stwierdzającej, że pojazd jest sprawny do wyjazdu, brak wpisów w pozycji zużycie paliwa: wg, norm po uwzględnieniu poprawek, oszczędność, przekroczenie. Ponadto w kartach drogowych za miesiąc grudzień 2007 r. brak również podpisu osoby wystawiającej kartę, brak podpisu kierowcy, brak podpisu osoby obliczającej wyniki i kontrolującej wyniki.

W 90% kart drogowych objętych kontrolą oraz na rachunku kosztów podróży nr 3/08 z 28.07.2008 r. dokonywano poprawek bez daty i podpisu osoby dokonującej tych zmian. Dodatkowo w przypadku kart drogowych dokonywano poprawek na poprzednim zapisie, co uniemożliwiało odczytanie pierwotnego zapisu. Powyższe było niezgodne z przepisami art. 22 ust. 3 ustawy z 29 września 2004 roku o rachunkowości (tekst jednolity: Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 ze zm.), który stanowi, że „błędy w dowodach wewnętrznych mogą być poprawiane przez skreślenie błędnej treści lub kwoty, z utrzymaniem czytelności skreślonych wyrażen lub liczb, wpisanie treści poprawnej i daty poprawki oraz złożenie podpisu osoby do tego upoważnionej, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej. Nie można poprawiać pojedynczych liter lub cyfr.”.

Ze środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych w 2008 roku (do 30 września) pokrywano opłaty partycypacyjne związane z obsługą funduszu mieszkaniowego administrowanego przez Biuro Obsługi Socjalnej w Wałbrzychu, tymczasem z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (tekst jednolity: Dz. U. z 1996 r. Nr 70, poz. 335 ze zm.) wynika, że środki zakładowego funduszu świadczeń socjalnych przeznacza się na działalność socjalną na rzecz osób uprawnionych do korzystania z funduszu. W 2008 r. (do 30 września) zapłacono opłaty partycypacyjne w kwocie łącznej 794,00 zł.

W stanie zakładowego funduszu świadczeń socjalnych na dzień 30.09.2008 r. nie uwzględniono środków przekazanych do Biura Obsługi Socjalnej w Wałbrzychu na cele mieszkaniowe w kwocie 82.340,00 zł (na dzień 31.12.2007 r. w wysokości 74.810,00 zł oraz kwota 7.530,00 zł przekazana 18.09.2008 r. WB nr 13).

W zakresie gospodarki mieniem komunalnym

Dyrektor Domu Małego Dziecka nie zarządziła i nie przeprowadził na ostatni dzień roku 2007 inwentaryzacji środków pieniężnych w kasie, materiałów w magazynie, paliwa w samochodzie służbowym, wartości niematerialnych i prawnych. Inwentaryzacja środków pieniężnych w kasie

i druków ścisłego zarachowania, towarów na składzie przeprowadzona została na dzień 31 grudnia 2008 r.

Przyczynami wszystkich nieprawidłowości stwierdzonych w sferze gospodarki finansowej było nieprzestrzeganie obowiązujących przepisów prawa oraz brak uregulowań wewnętrznych jednostki (wynikających z braku ich aktualizacji) a także braku należytej kontroli wewnętrznej, za co odpowiedzialność ponosi Dyrektor Domu Małego Dziecka im. J.Korczaka jako kierownik jednostki, na podstawie art. 44 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

WNIOSKI POKONTROLNE

Przedstawiając powyższe Pani Dyrektor, Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 9 ust 2 ustawy z 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 ze zm.) wnosi o podjęcie działań mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości szczegółowo opisanych w protokole kontroli i niedopuszczenie do ich ponownego wystąpienia w przyszłości, poprzez realizację poniższych wniosków:

1. Dostosowanie dokumentacji opisującej przyjęte przez Dom Małego Dziecka w Wałbrzychu zasady rachunkowości do wymogów wynikających z art. 10 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity: Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 ze zm.) poprzez ustalenie:
  - a) wykazu stosowanych ksiąg rachunkowych, a w przypadku ksiąg rachunkowych prowadzonych przy użyciu komputera pełnego i kompletnego wykazu zbiorów, danych tworzących księgi rachunkowe na komputerowych nośnikach danych z określeniem ich struktury, wzajemnych powiązań oraz ich funkcji w organizacji całości ksiąg rachunkowych w procesach przetwarzania danych,
  - b) pełnego, aktualnego i zgodnego z faktycznym zastosowaniem opisu systemu informatycznego, zawierającego wykaz programów, procedur lub funkcji, w zależności od struktury oprogramowania wraz z opisem algorytmów i parametrów oraz programowych zasad ochrony danych, w tym w szczególności metod zabezpieczenia dostępu do danych i systemu ich przetwarzania oraz określenia wersji oprogramowania i daty rozpoczęcia jego eksploatacji,
  - c) wskazania wzajemnych powiązań pomiędzy księgami rachunkowymi prowadzonymi przy pomocy programu komputerowego i ręcznie.
2. Opracowanie przepisów wewnętrznych regulujących zasady gospodarki finansowej Domu Małego Dziecka w zakresie prowadzenia gospodarki kasowej, magazynowej, drukami ścisłego zarachowania oraz środkami rzeczowymi zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz dostosowanie tych regulacji do stanu faktycznego, zgodnie z aktualną organizacją jednostki.
3. Dokonanie weryfikacji danych i wyjaśnienie niezgodności danych wykazanych w księgach rachunkowych na dzień 31.05.2008 r. (zamknięcia ksiąg rachunkowych ewidencji prowadzonej

- ręcznie, wykazanych w Zestawieniu obrotów i sald, na 31.05.2008 r.) i otwarcia ksiąg rachunkowych/ przeniesienie sald do ewidencji komputerowej na 1.06.2008 r..
4. Dokonywanie zapisów w księgach rachunkowych na podstawie dowodów księgowych zawierających wszystkie informacje wymagane art. 21 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, a w szczególności stwierdzanie sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych z podpisem osoby odpowiedzialnej za te wskazania.
  5. Realizowanie wypłat gotówkowych i w formie bezgotówkowej wyłącznie na podstawie dowodów i dokumentów księgowych zatwierdzonych do wypłaty przez Dyrektora placówki lub osobę upoważnioną, zgodnie z zasadami określonymi w procedurach kontroli finansowej i obiegu dokumentów obowiązujących w Domu Małego Dziecka.
  6. Poprawianie błędów w dowodach księgowych i urządzeniach księgowych wyłącznie w sposób wskazany w art. 25 ust 1 ustawy o rachunkowości.
  7. Przestrzeganie Procedur kontroli wewnętrznej i obiegu dowodów finansowo - księgowych w Domu Małego Dziecka w Wałbrzychu wprowadzonych do stosowania Zarządzeniem Nr 6/2006 z 1.08.2006 r. w sprawie wprowadzenia uaktualnionych procedur kontroli finansowej i obiegu dokumentów księgowych, w szczególności w zakresie:
    - a) dokonywania wypłaty na podstawie dowodów zatwierdzonych do wypłaty przez osoby do tego upoważnione (listy płac, rachunki kosztów podróży służbowych),
    - b) kontroli merytorycznej dowodów księgowych (rachunki kosztów podróży służbowych).
  8. Sprawowanie rzetelnej kontroli dokumentów związanych z eksploatacją samochodu służbowego stosownie do regulowań zawartych w Instrukcji dotyczącej gospodarki transportowej w Domu Małego Dziecka w Wałbrzychu.
  9. Przestrzeganie przepisów ustawy z 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (tekst jednolity: Dz. U. z 1996 r. Nr 70, poz. 335 ze zm.), a w szczególności w zakresie przeznaczania środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych wyłącznie na działalność socjalną organizowaną na rzecz osób uprawnionych do korzystania z funduszu, stosowanie do art. 1 ust. 1 ustawy.
  10. Uwzględnienie w stanie zakładowego funduszu świadczeń socjalnych środków przekazanych do Biura Obsługi Socjalnej w Wałbrzychu na cele mieszkaniowe.
  11. Wyegzekwowanie od zaliczkobiorcy niesłusznie pobranej zaliczki w związku z poleceniem wyjazdu służbowego nr 1/08 z 15.04.2008 r. w wysokości 300,00 zł.
  12. Opracowanie na podstawie przepisów ustawy z 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych - regulaminu wynagradzania pracowników Domu Małego Dziecka w Wałbrzychu, zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, w którym należy określić wymagania kwalifikacyjne, szczegółowe warunki wynagradzania, w tym maksymalny poziom wynagrodzenia zasadniczego (art. 39 ust. 1 ustawy), uwzględniając przepisy rozporządzenia z 18 marca 2009 r. w sprawie wynagrodzenia pracowników samorządowych (Dz.U. Nr 50, poz. 398). Przeanalizowanie wynagrodzenia ustalonego dla intendenta - magazyniera i powiadomienie Izby o wynikach tych działań.

13. Bezwzględne przeprowadzanie inwentaryzacji składników majątkowych na zasadach, w terminach i z częstotliwością określoną w art. 26 ustawy o rachunkowości.

Stosownie do postanowień art. 9 ust. 3 i 4 powołanej wyżej ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych proszę o poinformowanie Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego o wykonaniu wniosków lub przyczynach ich niewykonania. Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżenia do Kolegium Izby. Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego za pośrednictwem Prezesa Izby. Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Do wiadomości:

Pan

Augustyn Skrętkowicz

Starosta Powiatu Wałbrzyskiego